

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,

faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO PATEIKIMO

Susisiekimo ministerija parengė ir pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybinės reikšmės magistralinio kelio A10 Panevėžys–Pasvalys–Ryga susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo plano rengimo pradžios ir planavimo tikslų“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – pradėti rengti valstybinės reikšmės magistralinio kelio A10 Panevėžys–Pasvalys–Ryga (toliau – kelias A10) susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo planą (toliau – teritorijų planavimo dokumentas), siekiant įgyvendinti „Via Baltica“ transporto koridoriaus Lietuvos dalies projektą kelyje A10, taip pat nustatyti planavimo tikslus. Nutarimo projektu numatomas rengti inžinerinės infrastruktūros vystymo planas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 2 straipsnio 5 dalimi ir 5 straipsnio 4 dalimi, laikytinas specialiojo teritorijų planavimo dokumentu, kuriame numatomas inžinerinės infrastruktūros objektų išdėstymas, šių objektų, gretimų teritorijų naudojimo ir apsaugos priemonės.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. birželio 18 d. nutarimo Nr. XII-380 „Dėl „Via Baltica“ transporto koridoriaus Lietuvos dalies projekto pripažinimo ypatingos valstybinės svarbos projektu“ 1 ir 2 straipsnių nuostatomis, „Via Baltica“ transporto koridoriaus Lietuvos dalies projektas yra pripažintas ypatingos valstybinės svarbos projektu. Kelias A10 patenka į šiuo nutarimu patvirtintą „Via Baltica“ transporto koridoriaus Lietuvos Respublikoje ruožų sąrašą.

Atsižvelgiant į tai, kad kelias A10 yra „Via Baltica“ transporto koridoriaus Lietuvos Respublikoje dalis, numatomas rengti specialiojo teritorijų planavimo dokumentas laikytinas valstybei svarbaus projekto teritorijų planavimo dokumentu.

Kelias A10 yra transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) I automobilių transporto koridoriaus, Šiaurės jūros ir Baltijos jūros koridorių sistemos pagrindinio tinklo (angl. *core network*), „Via Baltica“ kelio, jungiančio Varšuvą, Kauną, Panevėžį, Rygą, Taliną, ir Europos kelio E67, jungiančio Prahą, Vroclavą, Varšuvą, Kauną, Panevėžį, Rygą, Taliną, Helsinkį, dalis. Lietuvos teritorija „Via Baltica“ driekiasi nuo Latvijos iki Lenkijos šalių sienų, bendras šio kelio ilgis 274 km. Lietuvoje kelias „Via Baltica“ išsiskiria iš kitų automobilių transporto susisiekimo sistemos kelių, kadangi jame ypač daug krovininio transporto – krovininio transporto eismo dalis čia sudaro daugiau nei 30 proc. viso bendro transporto priemonių srauto (viename kelio A10 ruožų – 63,9 proc.). Kelias A10 yra šio svarbaus automobilių transporto koridoriaus dalis Šiaurės Lietuvoje, o kelio pabaigoje jis jungiasi su Latvijos magistraliniu keliu A7, jungiančiu Rygą, Iecavą, Bauskę ir Grenctalę.

Didžiausias vidutinis metinis paros eismo intensyvumas 2021 m. šiame magistralinio kelio ruože nuo 9,0 km iki 66,098 km buvo 8 480 aut. / parą (ties 22,61 km), o mažiausias – 4 417 aut. / parą (ties 62,46 km). Visame kelyje A10, vertinant 2012–2021 m. duomenis, sunkiojo transporto priemonių eismo intensyvumo dalis vidutiniškai sudarė 32 proc. Nuo sankryžos su valstybinės reikšmės krašto keliu Nr. 125 Biržai–Raubonys, jungiančiu kelią A10 su Biržų miestu, Latvijos sienos kryptimi matomas bendro transporto priemonių vidutinio metinio paros eismo intensyvumo (toliau – VMPEI) sumažėjimas, tačiau krovinių transporto dalis nemažėja ir todėl jo VMPEI procentas šiame kelio ruože didėja, taigi sunkiojo transporto judėjimo 10 metų vidurkis kinta nuo 6 proc. ruožo pradžioje (šalia Panevėžio miesto) iki 48 proc. ruožo pabaigoje (šalia Latvijos sienos). Tai rodo, kad didžioji dalis lengvųjų automobilių ir kitų sunkiajam transportui nepriskiriamų transporto priemonių pasiskirsto po Lietuvoje šalimais esančias gyvenvietes ir kitus su keliu A10 besijungiančius kelius.

Vertinant 2021 m. VMPEI duomenis, nustatyta, kad esamoje situacijoje transporto priemonių eismo pralaidumas sudaro nuo 29 iki 57 proc. nuo II kategorijos magistraliniams keliams numatomo maksimalaus vidutinio metinio paros eismo intensyvumo, siekiančio iki 15 000 aut. / parą.

Kelyje A10 projektinis vidutinis metinis paros eismo intensyvumas (VMPEIp) 2041 m. – 15 316 aut. / parą, o 2051 m. – 20 583 aut. / parą (įvertinant 3 proc. kasmetinį prieaugį). Jau 2041 m. kelio A10 transporto priemonių eismo pralaidumas pagal esamus parametrus veiktų maksimalia (53–102 proc.) apkrova nuo maksimalios II kategorijos magistralinio kelio VMPEI ribos (15 000 aut. / parą) ir neturėtų reikalingo rezervo plėtros perspektyvai. Nuo kelio A10 sankryžos su valstybinės reikšmės krašto keliu Nr. 125 Biržai–Raubonys, remiantis prognozineis skaičiavimais, 2041 m., taip pat ir 2051 m. kelyje A10 maksimali apkrova dar nebūtų pasiekta, tačiau viršytų 50 proc. ribą, t. y. 53–82 proc., todėl, žvelgiant į ilgametę perspektyvą, įgyvendinant kelio A10 plėtrą, taip pat reikėtų svarstyti apie šio ruožo infrastruktūros pritaikymą didesniems transporto priemonių srautams.

10 metų laikotarpiu kelyje A10 maksimali krovinių transporto priemonių dalis fiksuota 2021 m., ji sudarė 63,93 proc. (62,46 km) bendro transporto srauto. Didžiojoje dalyje kelio A10 priešpriešiniai eismo srautai nėra fiziškai atskirti, todėl esant intensyviu transporto priemonių su skirtingais greičio režimais eismui ir gabenant krovinius vidutiniais ir ilgais atstumais, kai vairuotojų dėmesys eismo situacijai kelyje mažėja, yra didelė tikimybė įvykti priešpriešiniams transporto priemonių susidūrimams, o tai dažnai baigiasi itin skaudžiai – eismo dalyviai sužeidžiami ar net ir žūsta.

Kelio A10 ruože nuo 9,0 km iki 66,098 km yra 73 sankryžos su valstybinės ir vietinės reikšmės keliais, iš jų viena sankryža su magistraliniu keliu, 2 sankryžos su krašto keliais, 16 sankryžų su rajoniniais keliais ir net 54 sankryžos su vietinės reikšmės keliais, taip pat kelyje yra 213 tiesioginių nuvažų į sodybas, privažiuojamuosius kelius, laukus, miškus, degalines, poilsio ir sustojimo aikštes, kavines ir pan. Jų tankis yra per didelis ir netenkina šiam keliui keliamų reikalavimų, taip pat visi šie susikirtimai, esantys viename lygyje su keliu A10, sukuria daugybę konfliktinių taškų pagrindiniame kelyje, o tai lemia žemą eismo kokybės (komforto) ir eismo saugumo lygį. Vadovaujantis kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ reikalavimais, esamoje situacijoje II kategorijos magistraliniuose keliuose sankryžos ir nuvažos kiekvienoje kelio pusėje gali būti įrengiamos ne dažniau kaip kas 1 000 metrų. Kelyje A10 tik 7 ruožuose, t. y. tik tarp 7 sankryžų ir nuvažų, tenkinamas šis reikalavimas, atstumai tarp likusių susikirtimų viename lygyje su magistraliniu keliu neatitinka kelių techninio reglamento reikalavimų.

Urbanizuotose vietovėse nėra įrengtos saugios perėjos ir (ar) pervažos, trūksta infrastruktūros, užtikrinančios saugų susisiekimą pažeidžiamiausiems eismo dalyviams, t. y. pėstiesiems ir dviratininkams.

Per 12 metų (2010–2021 m.) kelyje A10 iš viso įvyko 685 eismo įvykiai. Šiame kelio ruože nuo 9,0 km iki 66,098 km minėtu laikotarpiu iš viso įvyko 154 įskaitiniai eismo įvykiai, kurių metu žuvo 46 žmonės, o sužeistas 201 žmogus. Daugiausia įskaitinių eismo įvykių – 31 – įvyko

ruože nuo 30,00 km iki 39,99 km, taip pat šiame ruože daugiausia žuvusiųjų – 15. Šis kelio ruožas išsiskiria dideliu eismo intensyvumu, urbanizuotomis teritorijomis, įskaitant Pasvalio miestą ir jo įtakos zoną, bei dideliu sankryžų ir nuovažų skaičiumi. Sužeistųjų skaičius didžiausias (45 sužeistieji) ruože nuo 10,00 km iki 19,99 km, tai lėmė istoriškai didžiausias eismo intensyvumas šiame kelio ruože ir didelė nuovažų ir sankryžų koncentracija.

Kelyje A10 per 10 metų (2012–2021 m.) įvyko 531 techninis eismo įvykis. Vyraujantys techniniai eismo įvykiai – užvažiavimas ant gyvūno (193 įvykiai). Dėl laukinių gyvūnų judėjimo valdymo inžinerinių priemonių trūkumo gyvūnai patenka į magistralinio kelio važiuojamąją dalį, sukelia avarines situacijas ir eismo įvykius, žūsta patys.

Didėjant eismo intensyvumui, triukšmo ribiniai dydžiai bus viršijami ir daug toliau nuo kelio esančių gyvenamųjų pastatų aplinkoje.

Didžiojoje dalyje kelio A10 ruožo nuo 9,0 km iki 66,098 km priešpriešiniai eismo srautai nėra fiziškai atskirti, dėl to esant intensyviai transporto priemonių eismui yra didelė tikimybė įvykti priešpriešiniams susidūrimams, kurie yra vieni iš skaudžiausių dėl susisumuojančių važiavimo greičių. 2017–2020 m. priešpriešinių susidūrimų metu žuvo 17 proc. visų žuvusiųjų eismo įvykiuose.

Kelyje A10 yra daug eismo saugos problemų keliančių konfliktinių taškų, atsirandančių dėl esamų infrastruktūros ir kelio techninių parametrų trūkumų. Jie sukelia šias problemas: pėsčiųjų eismas skersai ir išilgai kelio važiuojamosios dalies, vieno lygio apsisukimai, pavojingi kairiniai posūkiai ir dažni dešininiai įvažiavimai ir išvažiavimai, lenkimų poreikis dėl didelio eismo intensyvumo ir pasitaikančios žemės ūkio technikos bei kita.

Visi šie trūkumai ir didelis eismo intensyvumas sukuria tinkamas sąlygas eismo įvykiams įvykti ir daro tiesioginę įtaką eismo įvykio pasekmių sunkumui. Atsižvelgiant į tai, kad eismo intensyvumas nuolat auga, ir siekiant užtikrinti aukščiausią eismo kokybės lygį, yra būtina pašalinti visus eismo saugos trūkumus, kad transporto eismas vyktų komfortiškai, sklandžiai ir saugiai.

Nutarimo projektas įgyvendina Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 141.8 papunkčio nuostatą – „Valstybinės reikšmės susisiekimo projektų sklandus įgyvendinimas. Sieksime sparčiai įgyvendinti tarptautinį geležinkelių projektą „Rail Baltica“, automobilių kelių jungties „Via Baltica“, oro ir jūrų uostų tolesnės plėtros, didinant jų veiklos pajėgumus ir Lietuvos konkurencingumą.“

Priėmus Nutarimo projektą, numatomos šios teigiamos pasekmės – bus pradėtas rengti valstybinės reikšmės magistralinio kelio A10 Panevėžys–Pasvalys–Ryga susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo planas, kuris bus tvirtinamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės, ir taip sudaryta galimybė vėlesniais etapais rekonstruoti šį kelią. Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas buvo teiktas išvadoms gauti Aplinkos ministerijai, Krašto apsaugos ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Nacionalinei žemės tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Panevėžio rajono savivaldybei, Pasvalio rajono savivaldybei, AB Lietuvos automobilių kelių direkcijai.

Aplinkos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Pasvalio rajono savivaldybė pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturėjo. Per nustatytą terminą išvados dėl Nutarimo projekto nepateikė Panevėžio rajono savivaldybė.

Į AB Lietuvos automobilių kelių direkcijos išvadoje pateiktą pasiūlymą atsižvelgta.

Į Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pasiūlymą apsvastyti galimybę papildyti Nutarimo projekto 2.1 papunktį ir po žodžio „ruožo“ įrašyti žodžius ir skaičius „nuo 9,0 km iki 66,098 km“ neatsižvelgta, nes AB Lietuvos automobilių kelių direkcija pateikė pasiūlymą Nutarimo projekto pavadinime ir 1 punkte nenurodyti tikslaus kelio ruožo – „nuo 9,0 km iki 66,098 km“, kadangi planuojamas būtų ne tik šis kelias, bet ir besiribojančios su šiuo keliu teritorijos, taip pat įvertinus, kad planuojama rengti vieną, neskaidant jo ruožais, šio kelio specialiojo teritorijų planavimo dokumentą (susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo planą).

Nutarimo projektas svarstytas 2023 m. spalio 24 d. tarpinstituciniame pasitarime ir patikslintas įvertinus Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023 m. spalio 18 d. išvadoje Nr. NV-2541 (toliau – Išvada) pateiktas pastabas.

Dėl Išvadoje pateiktos pastabos, kad planuojama teritorija turėtų griežtai sutapti su Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. birželio 18 d. nutarime Nr. XII-380 „Dėl „Via Baltica“ transporto koridoriaus Lietuvos dalies projekto pripažinimo ypatingos valstybinės svarbos projektu“ (toliau – Seimo nutarimas) nurodytu „Via Baltica“ transporto koridoriaus Lietuvos Respublikoje ruožų sąrašu, priešingu atveju nebūtų teisinio pagrindo taikyti teritorijų planavimo procedūrų, numatytų valstybei svarbių projektų planavimui, pažymime, kad planuojama teritorija atitiks Seimo nutarime nustatytas ruožo ribas. Šiuo atveju, nekonkretizuojant ruožų koordinatų, pasiliekiama laisvė teritorijų planavimą atlikti sklandžiai ir tiek, kiek reikia, bet neišeinant už Seimo nutarimu patvirtintų ribų.

Dėl Išvadoje pateiktos pastabos, kad iš papildomos informacijos, pateiktos prie teikimo, nėra aišku, ar į planuojamą teritoriją patenka esami statiniai (galbūt ir gyvenamieji namai), pažymime, kad į teritorijų planavimo dokumentu planuojamą teritoriją pateks žemės sklypai ir juose esantys statiniai, galimai jiems bus daroma mažesnė ar didesnė įtaka, susijusi su vienokiu ar kitokiu ūkinės veiklos ribojimu ar žemės paėmimu visuomenės poreikiams, tačiau tai bus tiksliai nustatyta teritorijų planavimo dokumento konkretizuotų sprendinių rengimo stadijoje, o dar tiksliau – žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrų metu.

Į Išvadoje pateiktą pasiūlymą Nutarimo projekto nuostatos, pagal kurią teritorijų planavimo organizatorė yra Susisiekimo ministerija, atsisakyti kaip perteklinės, atsižvelgta.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje.

Nutarimo projektą parengė Susisiekimo ministerijos Infrastruktūros plėtros grupės (vadovas Vytautas Palevičius, tel. +370 684 18027, el. p. vytautas.palevicius@sumin.lt) patarėja Asta Balevičiūtė (tel. +370 660 31985, el. p. asta.baleviciute@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Planuojamos teritorijos planas, 1 lapas.
3. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 5 lapai.

Susisiekimo ministras

Marius Skuodis

A. Balevičiūtė, tel. +370 660 31985, el. p. asta.baleviciute@sumin.lt